

Mnenje Evropskega ekonomsko-socialnega odbora – Predlog direktive Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Direktive 2011/36/EU o preprečevanju trgovine z ljudmi in boju proti njej ter zaščiti njenih žrtev

(COM(2022) 732 final – 2022/0426 (COD))

Poročilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij – Poročilo o napredku v boju proti trgovini z ljudmi (četrto poročilo)

(COM(2022) 736 final)

(2023/C 228/15)

Poročevalec: **José Antonio MORENO DÍAZ**

Soporočevalec: **Pietro Vittorio BARBIERI**

Zaprosilo	Evropska komisija, 8. 2. 2023
Pravna podlaga	člen 304 Pogodbe o delovanju Evropske unije
Pristojnost	strokovna skupina za zaposlovanje, socialne zadeve in državljanstvo
Datum sprejetja na seji strokovne komisije	3. 4. 2023
Datum sprejetja na plenarnem zasedanju	27. 4. 2023
Plenarno zasedanje št.	578
Rezultat glasovanja (za/proti/vzdržani)	125/1/1

1. Sklepi in priporočila

1.1 Trgovina z ljudmi je grozljivo kaznivo dejanje in huda kršitev temeljnih človekovih pravic. Varnostna strategija EU iz leta 2020 izpostavlja vlogo organiziranega kriminala pri trgovini z ljudmi in človeški davek, ki ga ta povzročata.

1.2 Leta 2011 je bila sprejeta Direktiva 2011/36/EU Evropskega parlamenta in Sveta⁽¹⁾ o preprečevanju trgovine z ljudmi in boju proti njej ter zaščiti njenih žrtev. Evropska komisija je leta 2021 sprejela strategijo EU za boj proti trgovini z ljudmi (2021–2025) in nakazala, da bi bilo treba oceniti izvajanje direktive, da bi ga lahko izboljšali.

1.3 Evropski ekonomsko-socialni odbor (EESO) pozdravlja četrto poročilo o napredku, v katerem je poudarjen razvoj teh pojavov, in predlog za spremembo direktive o boju proti trgovini z ljudmi. Namen direktive je preprečevanje trgovine z ljudmi in boj proti njej ter zaščita njenih žrtev, za kar so v njej določeni trije okviri politike: (i) inkriminacija, preiskovanje in pregon trgovine z ljudmi, vključno z opredelitvijo kaznivih dejanj, kazni in sankcij; (ii) pomoč in podpora žrtvam trgovine z ljudmi ter njihova zaščita in (iii) preprečevanje trgovine z ljudmi.

1.4 EESO pozdravlja razširitev opredelitve različnih oblik izkoriščanja. Strinja se, da je treba naštetih kaznivih dejanj razumeti kot neizčrpen seznam, saj žal oblike izkoriščanja vsak dan dobivajo nove vidike. Meni, da bi morale države članice vprašanje trgovine z ljudmi obravnavati v tem smislu in na vprašanja, povezana z izkoriščanjem, gledati celostno.

1.5 EESO meni, da bi bilo treba okrepiti vidik spola v vsebini in pri izvajanju direktive, saj je velika večina žrtev žensk in deklet. Podobno bi bilo treba pozornost nameniti ranljivim položajem, ki lahko olajšajo novačenje in izkoriščanje, ki ju izvajajo kriminalne mreže in drugi. Več pozornosti je treba nameniti tudi drugim ranljivim skupinam, vključno z begunci, prosilci za azil in osebami, ki nimajo dokumentov ali imajo negotov status prebivanja.

⁽¹⁾ Direktiva 2011/36/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. aprila 2011 o preprečevanju trgovine z ljudmi in boju proti njej ter zaščiti njenih žrtev in o nadomestitvi Okvirnega sklepa Sveta 2002/629/PNZ (UL L 101, 15.4.2011, str. 1).

1.6 EESO pozdravlja izrecno omembo spletne razsežnosti kaznivih dejanj v zvezi s trgovino z ljudmi. Z uporabo novih tehnologij se njihovo število povečuje, saj te tehnologije olajšujejo in omogočajo boljši dostop do žrtev in njihovo izkoriščanje ter povzročajo več težav pri spremljanju premoženjske koristi, pridobljene s temi kaznivimi dejanji.

1.7 EESO podpira izboljšani sistem sankcij, ki ga je pripravila Komisija. Ker je ocena pokazala, da večina držav članic ni v celoti oblikovala neobveznih ukrepov sankcioniranja, se z novim obveznim sistemom, ki razlikuje med splošnimi in hudimi kaznivimi dejanji, krepi boj proti kaznivim dejanjem v zvezi s trgovino z ljudmi.

1.8 EESO pozdravlja tudi dejstvo, da so lahko pravne osebe kaznovane s kaznimi, kot so izključitev iz upravičenosti do državne pomoči ali podpore, začasno ali trajno zaprtje poslovalnic ali začasna ali trajna prepoved opravljanja poslovnih dejavnosti. Meni, da bi lahko zavestno uporabo storitev izkoriščanja povezali z direktivo o skrbnem pregledu v podjetjih glede trajnostnosti, tako da bi bila lahko odgovorna tudi podjetja, ki imajo koristi od različnih oblik izkoriščanja.

1.9 EESO meni, da bi bilo treba v direktivi več pozornosti nameniti žrtvam trgovine z ljudmi, in želi opozoriti na obveznost držav članic, da žrtvam pomagajo in jih zaščitijo ter jim v največji možni meri zagotovijo socialno vključenost. Z direktivo bi bilo treba poleg opozarjanja na potrebo po nekaznovanju žrtev trgovine z ljudmi okrepiti mehanizme in instrumente za pomoč in podporo žrtvam, zlasti iz ranljivih skupin.

1.10 EESO poziva Komisijo, naj v predlog direktive vključi obveznost spoštovanja Direktive Sveta 2004/81/ES⁽²⁾ o dovoljenju za prebivanje, izdanem prebivalcem tretjih držav, ki so žrtve nedovoljene trgovine z ljudmi ali so bili predmet dejanj omogočanja nezakonitega priseljevanja in sodelujejo s pristojnimi organi.

1.11 EESO ponovno poudarja pomen prizadevanj za preprečevanje trgovine z ljudmi, pri čemer je treba zmanjšati povpraševanje po vseh oblikah izkoriščanja. Kot je navedeno v poročilu, povpraševanje po poceni delovni sili in prostituciji še naprej narašča, čeprav sta pogosto povezani s kaznivimi dejanji v zvezi s trgovino z ljudmi.

1.12 EESO se strinja, da je treba izboljšati zbiranje podatkov, pa tudi izpopolniti instrumente za boljše odkrivanje teh kaznivih dejanj. Kot je poudarjeno v poročilu, je jasno, da obstaja veliko število neprijavljenih primerov, kar je treba popraviti in se ustrezno odzvati v okviru usklajevanja in sodelovanja med državami članicami ter evropskimi institucijami.

1.13 EESO meni, da bi bilo treba predstavitev tega predloga direktive izkoristiti za ozaveščanje in boljše obveščanje o tem, da je treba okrepiti boj proti trgovini z ljudmi. Ker različne vrste izkoriščanja pomenijo kršitve pravic, je potreben celovit in večdimenzionalen odziv, pri čemer je vloga državljanov v boju proti nekaznovanosti in dožemanju teh zlorab kot običajnih ključnega pomena.

1.14 EESO opozarja, da dejavniki, ki vplivajo na trgovino z ljudmi, vključujejo feminizacijo revščine, različen dostop do študija in virov za moške in ženske, neenakosti na področju zdravstva in zdravja, širjenje nasilja na podlagi spola po vsem svetu ter splošnejše socialne razlike med moškimi in ženskami.

1.15 Pomemben in potreben korak je, da države članice vzpostavijo dodatne nacionalne mehanizme za napotitev, v katerih organizacije civilne družbe sodelujejo pri prepoznavanju žrtev in zagotavljanju podpornih storitev. Za vsako državo članico bi se lahko vzpostavil dodaten instrument, tj. neodvisen organ za spremljanje in dajanje zagotovil, v katerem je tudi nacionalni poročevalec, ki spremlja učinkovitost ukrepov, ki jih izvajajo države članice v boju proti trgovini z ljudmi, opravlja raziskave ter sodeluje z javnimi in zasebnimi deležniki, ki se s tem pojavom ukvarjajo na različnih ravneh.

⁽²⁾ Direktiva Sveta 2004/81/ES z dne 29. aprila 2004 o dovoljenju za prebivanje, izdanem prebivalcem tretjih držav, ki so žrtve nedovoljene trgovine z ljudmi ali so bili predmet dejanj omogočanja nezakonitega priseljevanja, ki sodelujejo s pristojnimi organi (UL L 261, 6.8.2004, str. 19).

2. Splošne ugotovitve

2.1 OZN je trgovino z ljudmi na mednarodni ravni opredelila leta 2000:

- „Trgovina z ljudmi“ pomeni novačenje, prevoz, premeščanje, dajanje zatočišča ali sprejemanje oseb zaradi izkoriščanja z grožnjo, uporabo sile ali drugimi oblikami prisile, ugrabitvijo, goljufijo, prevaro, zlorabo pooblastil ali ranljivosti ali dajanjem ali prejemanjem plačil ali koristi, da se doseže soglasje osebe, ki ima nadzor nad drugo osebo (člen 3 Protokola h Konvenciji Združenih narodov proti mednarodnemu organiziranemu kriminalu iz leta 2000).
- Izkoriščanje pomeni „izkoriščanje prostitucije ali drugih oblik spolne zlorabe oseb, njihovo prisilno delo ali storitve, suženjstvo ali podobna stanja, služabništvo ali odstranitev organov“.

2.2 Trgovina z ljudmi je grozljivo kaznivo dejanje in huda kršitev temeljnih človekovih pravic. Varnostna strategija EU iz leta 2020 izpostavlja vlogo organiziranega kriminala pri trgovini z ljudmi in človeški davek, ki ga ta povzroča.

2.3 Leta 2011 je bila sprejeta Direktiva 2011/36/EU o preprečevanju trgovine z ljudmi in boju proti njej ter zaščiti njenih žrtev (direktiva o boju proti trgovini z ljudmi). Njeno sprejetje je bil pomemben korak pri harmonizaciji pravil med državami članicami. Komisija je leta 2021 sprejela strategijo EU za boj proti trgovini z ljudmi (2021–2025) in nakazala, da bi bilo treba oceniti izvajanje direktive, da bi ga lahko izboljšali.

2.4 Ocena, ki jo je izvedla Komisija, zajema obdobje prenosa direktive (od aprila 2013 do marca 2022), pri čemer je uporabila podatke, zbrane na evropski ravni, in kvalitativne informacije iz razprav s strokovnjaki in specializiranimi organi.

2.5 V notranji oceni Komisije so bile izpostavljene težave pri pravilnem ugotavljanju dejanskega števila žrtev, saj se 55 314 žrtev, ugotovljenih v obdobju 2013–2022, šteje za prenizko oceno. Spolno izkoriščanje je še vedno najpogostejša oblika izkoriščanja pri trgovini z ljudmi – leta 2021 je predstavljalo 55,7 % prijavljenih primerov – vse več pa je tudi izkoriščanja delovne sile, zlasti v sektorjih, kot so kmetijstvo, gradbeništvo ali storitve oskrbe. Mladoletniki predstavljajo 21 % vseh žrtev trgovine z ljudmi, 75 % teh žrtev pa je žensk in deklet.

2.6 V oceni in poročilu je ugotovljeno, da je delež kazenskih pregonov in obsodb zelo nizek, kar lahko prispeva h kulturi nekaznovanja trgovcev z ljudmi. Družbena omrežja so odprla nove priložnosti za kriminalne mreže, ki delujejo v EU in so večinoma vpletene v trgovino z ljudmi. Tudi vojna v Ukrajini lahko privede do povečanega tihotapljenja in trgovine z ljudmi. Trgovina z ljudmi je še vedno kaznivo dejanje z nizkim tveganjem in visokimi dobički.

2.7 Čeprav je bil z direktivo vzpostavljen skupni zakonodajni okvir za boj proti trgovini z ljudmi, so se pokazale tudi težave pri doseganju napredka v boju proti nekaterim oblikam izkoriščanja, ki niso vključene v opredelitev trgovine z ljudmi in čezmejnega kriminala. V direktivi so prav tako opredeljene možnosti za izboljšanje postopkov preiskovanja in kazenskega pregona trgovcev z ljudmi ter potreba po izboljšanju zmogljivosti organov kazenskega pregona in pravosodnih organov za izvajanje finančnih preiskav, povezanih s trgovino z ljudmi.

2.8 Čeprav se direktiva osredotoča tudi na zaščito žrtev trgovine z ljudmi, je bilo v oceni poudarjeno, da se med drugim lahko izboljšajo področja, kot so uporaba načel, da se žrtve kazensko ne preganjajo in ne kaznujejo, zaščita žrtev v preiskovalnih ali sodnih postopkih in zagotavljanje pomoči, ki ustreza značilnostim in potrebam žrtev, zlasti mladoletnikom in ranljivim skupinam. Kot težava je bilo opredeljeno tudi slabo zbiranje in obdelava podatkov o trgovini z ljudmi.

2.9 Ocena priznava pomen direktive kot prelomnice v boju proti trgovini z ljudmi v EU. Opozarja pa tudi, da je treba pospešiti razvoj orodij za izboljšanje spremljanja, preprečevanja, kazenskega pregona in sodne obravnave trgovine z ljudmi in trgovcev z ljudmi ter izboljšati podporo žrtvam.

2.10 Zato je Komisija predstavila predlog za spremembo direktive. Njegov namen je ponuditi vrsto ukrepov za izboljšanje preprečevanja trgovine z ljudmi in boja proti njej v EU ter za izboljšanje zaščite žrtev.

3. Direktiva o boju proti trgovini z ljudmi

3.1 Namen direktive o boju proti trgovini z ljudmi je preprečevanje trgovine z ljudmi in boj proti njej ter zaščita njenih žrtev, za kar so v njej določeni trije okviri politike: (i) inkriminacija, preiskovanje in pregon trgovine z ljudmi, vključno z opredelitvijo kaznivih dejanj, kazni in sankcij; (ii) pomoč in podpora žrtvam trgovine z ljudmi ter njihova zaščita in (iii) preprečevanje trgovine z ljudmi.

3.2 EESO pozdravlja predlog za spremembo direktive, saj se strinja, da je treba doseči nadaljnji napredek in izboljšati boj proti trgovini z ljudmi ter zaščito žrtev. Strinja se, da je kaznivo dejanje trgovine z ljudmi vse večja grožnja, saj so okoliščine veliko bolj zapletene kot leta 2011.

3.3 EESO pozdravlja razširitev opredelitve različnih oblik izkoriščanja in je zadovoljen, da so te navedene v poročilu. Čeprav drži, da je spolno izkoriščanje še vedno najpogostejši namen trgovine z ljudmi, ki mu sledi izkoriščanje delovne sile, so v direktivi zajete še druge oblike (izkoriščanje prosjačenja, izkoriščanje za opravljanje kriminalnih dejavnosti ali trgovina z organi) in nekatere od njih v zadnjih letih prav tako naraščajo. Pojavile so se še druge oblike, ki niso bile vključene v direktivo, vendar bi jih bilo mogoče tudi obravnavati kot oblike trgovine z ljudmi, kot so prisilne poroke, nadomestno materinstvo ali nezakonite posvojitve. EESO bi želel, da se vključi navedba „posebnih izkoriščevalskih delovnih pogojev“ iz direktive EU o sankcijah zoper delodajalce. Meni, da je potrebnih več smernic Komisije za opredelitev vseh teh različnih možnih oblik, da bi bila uporaba v državah članicah enotnejša.

3.4 Strinja se, da je treba našeta kazniva dejanja razumeti kot neizčrpen seznam, saj žal oblike izkoriščanja vsak dan dobivajo nove vidike. Meni, da bi morale države članice vprašanje trgovine z ljudmi obravnavati v tem smislu in na vprašanja, povezana z izkoriščanjem, gledati celostno.

3.5 EESO meni, da bi bilo treba okrepiti vidik spola v vsebini in pri izvajanju direktive, saj je velika večina žrtev žensk in deklet. Podobno bi bilo treba pozornost nameniti posebnim ranljivim skupinam, vključno z begunci, prosilci za azil in osebami, ki nimajo dokumentov ali imajo negotov status prebivanja, ter ranljivim položajem, ki lahko olajšajo novačenje in izkoriščanje, ki ju izvajajo kriminalne mreže. EESO opozarja, da dejavniki, ki vplivajo na trgovino z ljudmi, vključujejo feminizacijo revščine, različen dostop do študija in virov za moške in ženske, neenakosti na področju zdravstva in zdravja, širjenje nasilja na podlagi spola po vsem svetu ter splošnejše socialne razlike med moškimi in ženskami.

3.6 EESO pozdravlja izrecno omembo spletne razsežnosti kaznivih dejanj v zvezi s trgovino z ljudmi. Z uporabo novih tehnologij se njihovo število povečuje, saj te tehnologije olajšujejo in omogočajo boljši dostop do žrtev in njihovo izkoriščanje ter povzročajo več težav pri spremljanju premoženjske koristi, pridobljene s temi kaznivimi dejanji. Družbena omrežja so olajšala novačenje in izkoriščanje žrtev, zaradi njih oblike izkoriščanja vključujejo nove zlorabe, kot so razširjanje slik, video posnetkov itd.

3.7 EESO podpira izboljšani sistem Komisije za sankcije. Ker je ocena pokazala, da večina držav članic ni v celoti oblikovala neobveznih ukrepov sankcioniranja, se z novim obveznim sistemom, ki razlikuje med splošnimi in hudimi kaznivimi dejanji, krepi boj proti kaznivim dejanjem v zvezi s trgovino z ljudmi.

3.8 EESO pozdravlja tudi dejstvo, da so lahko pravne osebe kaznovane s kaznimi, kot so izključitev iz upravičenosti do državne pomoči ali podpore, začasno ali trajno zaprtje poslovalnic ali začasna ali trajna prepoved opravljanja poslovnih dejavnosti. Meni, da bi lahko zavestno uporabo storitev izkoriščanja povezali z direktivo o skrbnem pregledu v podjetjih glede trajnostnosti, tako da bi bila lahko odgovorna tudi podjetja, ki imajo koristi od različnih oblik izkoriščanja. Zgled za to so lahko izkušnje s primeri izkoriščanja delovne sile.

3.9 EESO meni, da je korak naprej lahko predlagana sprememba, ki kot kaznivo dejanje opredeljuje uporabo storitev ali dejavnosti, ki so posledica izkoriščanja, ob zavedanju, da je oseba, ki opravlja to storitev ali dejavnost, žrtev kaznivega dejanja v zvezi s trgovino z ljudmi, tj. zavestna uporaba storitev izkoriščanja, za kar lahko države članice uvedejo tudi strožje ukrepe. Meni, da bi morale države članice prejeti večjo podporo pri reševanju tega vprašanja in da bi morala

Komisija v poročilu o prenosu, ki ga bo predložila Parlamentu in Svetu, oceniti vpliv te določbe na preprečevanje in pregon trgovine z ljudmi, s čimer bi se zagotovilo, da ne bo imela škodljivih učinkov na žrtve ali ranljive skupine, in da bo dosežen napredek v boju proti „kulturi nekaznovanosti“ v zvezi s temi kaznivimi dejanji.

3.10 EESO meni, da je primerno, da Komisija regulativni okvir in okvir sankcij prilagodi spletnemu okolju. V zvezi s tem je zlasti pozitivno, da direktiva vključuje zamrznitev in odvzem premoženja v skladu z regulativnimi okviri, ki jih je v ta namen vzpostavila Evropska unija. Premožnje, zaplenjeno storilcem kaznivih dejanj, bi moralo biti na voljo za odškodnino žrtvam. Te bi tudi morale imeti prednost pri razvrščanju upnikov.

3.11 EESO pozdravlja dejstvo, da Komisija izpostavlja potrebo po izboljšanju sodelovanja na področju kaznivih dejanj v zvezi s trgovino z ljudmi, storjenih v različnih državah članicah. Čezmejno sodelovanje je ključnega pomena, izboljša pa se lahko z izmenjavo informacij ali skupnimi ukrepi ter usposabljanjem strokovnega osebja, zlasti služb kazenskega pregona, ki morajo poskrbeti za čezmejne žrtve.

3.12 Pomemben in potreben korak je, da države članice vzpostavijo dodatne nacionalne mehanizme za napotitev, v katerih organizacije civilne družbe sodelujejo pri prepoznavanju žrtev in zagotavljanju podpornih storitev. EESO meni, da bi morala Komisija podpreti države članice pri vzpostavljanju ali krepitvi teh instrumentov, ki se lahko usklajujejo na evropski ravni, da bi se izboljšali oskrba in zaščita žrtev trgovine z ljudmi. Potreben bi bil napredek pri oblikovanju evropskega instrumenta za napotitev, da bi se izboljšalo usklajevanje na področju oskrbe in pomoči žrtvam ter pri oblikovanju sistemov podpore za žrtve. Za vsako državo članico bi se lahko vzpostavil dodaten instrument, tj. neodvisen organ za spremljanje in dajanje zagotovil, v katerem je tudi nacionalni poročevalec, ki spremlja učinkovitost ukrepov, ki jih izvajajo države članice v boju proti trgovini z ljudmi, opravlja raziskave ter sodeluje z javnimi in zasebnimi deležniki, ki se s tem pojavom ukvarjajo na različnih ravneh.

3.13 EESO meni, da bi bilo treba v direktivi več pozornosti nameniti žrtvam trgovine z ljudmi, in želi opozoriti na obveznost držav članic, da žrtvam pomagajo in jih zaščitijo ter jim v največji možni meri zagotovijo socialno vključenost. Z direktivo bi bilo treba poleg opozarjanja na potrebo po nekaznovanju žrtev trgovine z ljudmi okrepiti mehanizme in instrumente za pomoč in podporo žrtvam, zlasti iz ranljivih skupin, kot so mladoletniki, pripadniki manjšin, begunci ali migranti brez dokumentov. Prav tako bi bilo treba dodatno preučiti in okrepiti instrumente za popravo krivic žrtvam ter preprečevanje, vključno z varnimi mehanizmi za prijave in pritožbe ter odškodninskimi skladi.

3.14 Vključevanje v namembni državi se doseže tako, da se žrtvam trgovine z ljudmi nudi prilagojena pomoč, informacije in usposabljanje ter poskrbi za njihovo opolnomočenje, in sicer z namestitvijo v posebnih zaščitnih objektih, obvezno izdajo dovoljenja za prebivanje kot nujnim pogojem za izstop iz sistema trgovine z ljudmi, zdravstvenim varstvom, obveščeno in preventivo, psihološko podporo in kulturno mediacijo, socialnimi in pravnimi informacijami ter svetovanjem, jezikovnimi tečaji in opismenjevanjem, oceno znanj in spretnosti ter kompetenc, poklicnim usmerjanjem in usposabljanjem ter vključitvijo na trg dela.

3.15 Direktiva ne obravnava zakonodajnih sprememb na področju varstva pravic žrtev niti pomoči in podpore za žrtve trgovine z ljudmi, kjer je še veliko možnosti za izboljšave. EESO opozarja, da Direktiva 2012/29/EU Evropskega parlamenta in Sveta ⁽³⁾ o določitvi minimalnih standardov na področju pravic, podpore in zaščite žrtev kaznivih dejanj med drugim obravnava posebne potrebe posebnih kategorij žrtev trgovine z ljudmi, spolne zlorabe, spolnega izkoriščanja in otroške pornografije.

3.16 EESO poziva Komisijo, naj v predlog za spremembo direktive vključi obveznost spoštovanja Direktive 2004/81/ES.

3.17 Sodelovanje žrtve je treba razumeti kot pripravljenost, da se drži individualiziranega projekta družbenega vključevanja in osvoboditve izkoriščanja. Dovoljenje za prebivanje se ne sme izdati zgolj osebam, ki se odločijo za sodelovanje s pravosodnimi organi, saj so alternative trgovini z ljudmi, tj. dostop do območnih storitev, ki omogočajo usposabljanje in opolnomočenje, neizogibno povezane z izdajo dovoljenja za prebivanje.

⁽³⁾ Direktiva 2012/29/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2012 o določitvi minimalnih standardov na področju pravic, podpore in zaščite žrtev kaznivih dejanj ter o nadomestitvi Okvirnega sklepa Sveta 2001/220/PNZ (UL L 315, 14.11.2012, str. 57).

3.18 Žrtve nerade pričajo proti trgovcem z ljudmi. Pogosto so deležne stalnega izsiljevanja, zaradi pričanja pa tvegajo svoja življenja in življenja svojih družin. V zvezi s tem je treba opozoriti, da se soglasje žrtve trgovine z ljudmi k izkoriščanju ne upošteva (člen 3(b) Protokola h Konvenciji Združenih narodov proti mednarodnemu organiziranemu kriminalu iz leta 2000).

3.19 EESO poziva Komisijo, naj doseže napredek pri izvajanju priporočil iz publikacije *Pravice EU žrtev trgovine z ljudmi*⁽⁴⁾, tako da bodo države članice žrtvam trgovine z ljudmi vedno izdale dovoljenje za prebivanje v naslednjih primerih:

- če je navzočnost žrtve potrebna za preiskavo ali sodni postopek;
- če je žrtev pokazala jasno pripravljenost za sodelovanje;
- če je žrtev prekinila vse odnose s storilcem oziroma storilci kaznivega dejanja v zvezi s trgovino z ljudmi;
- če žrtev ne predstavlja tveganja za javni red ali varnost.

EESO poziva tudi države članice, naj v večji meri izkoristijo možnost, da žrtvam iz humanitarnih ali osebnih razlogov ponudijo dovoljenja za prebivanje, tudi če navedeni pogoji niso izpolnjeni.

3.20 EESO ponovno poudarja pomen prizadevanj za preprečevanje trgovine z ljudmi, pri čemer je treba zmanjšati povpraševanje po vseh oblikah izkoriščanja. Povpraševanje po poceni delovni sili in prostituciji še naprej narašča, čeprav sta pogosto povezani s kaznivimi dejanji v zvezi s trgovino z ljudmi.

3.21 EESO meni, da bi bilo treba okrepiti številne dejavnosti, namenjene izboljšanju obveščanja in ozaveščanja o teh vprašanjih, tudi s preučitvijo novih komunikacijskih orodij, usposabljanja, izobraževalnih programov in kampanj ozaveščanja, s katerimi bi okrepili boj proti trgovini z ljudmi v vseh državah članicah.

3.22 EESO se strinja, da je treba izboljšati zbiranje podatkov, pa tudi instrumente za uspešnejše odkrivanje teh kaznivih dejanj. Jasno je, da obstaja veliko število neprijavljenih primerov, kar je treba popraviti in se ustrezno odzvati v okviru usklajevanja in sodelovanja med državami članicami ter evropskimi institucijami. Predlog letnega statističnega poročila o trgovini z ljudmi lahko prispeva k natančnejšim podatkom, boljšim ukrepom in tudi večji ozaveščenosti javnosti o teh kaznivih dejanjih.

3.23 EESO prav tako pozdravlja odločitev Komisije, da je treba Evropskemu parlamentu in Evropskemu svetu predložiti letno poročilo o delu držav članic v zvezi s postopki za boj proti trgovini z ljudmi, v katerem je poudarek na izvajanju ukrepov in njihovem učinku.

3.24 EESO meni, da bi bilo treba predstavitev tega predloga za spremembo direktive izkoristiti za ozaveščanje in boljše obveščanje o tem, da je treba okrepiti boj proti trgovini z ljudmi. Ker različne vrste izkoriščanja pomenijo kršitve pravic, je potreben celovit in večdimenzionalen odziv, pri čemer je vloga državljanov v boju proti nekaznovanosti in dojetanju teh zlorab kot običajnih ključnega pomena.

V Bruslju, 27. aprila 2023

Predsednik
Evropskega ekonomsko-socialnega odbora
Oliver RÖPKE

⁽⁴⁾ Pravice EU žrtev trgovine z ljudmi.